

Управління освіти і науки Херсонської обласної ради
Комунальний вищий навчальний заклад «Херсонська академія неперервної освіти»
Відділ освіти, молоді та спорту Нижньосірогозької районної державної адміністрації
Комунальна установа «Нижньосірогозький районний методичний кабінет»
Нижньосірогозької районної ради

**Розробки заходів
національно патріотично-
го виховання дітей та
учнівської молоді
Нижньоторгаївської ЗОШ
I-III ступенів**

Розробки заходів з національно патріотичного виховання дітей та учнівської молоді
Нижньоторгаївської ЗОШ I-III ступенів до державних та календарних свят та дат.

Збірка допоможе класним керівникам, ЗДНВР педагогам – організаторам, учнівському самоврядуванню.

Укладач: Кривчик Марина Іванівна — педагог організатор Нижньоторгаївської ЗОШ I-III ступенів

Рецензент: Мануйленко Наталія Миколаївна — методист КУ “Районний методичний кабінет”

а) внаслідок повного виснаження організму від голоду вмерло 12 млн;

б) вивезено з України до Сибіру, на Урал, райони Крайньої Півночі 3 000 000 осіб.

III. Відповідальність:

а) головні ідеологи голодомору: Ленін, Сталін;

б) керівники: Каганович, Молотов;

в) виконавці: Баліцький, Чубар, Петровський.

IV. Комісія вважає:

а) Сталін та ВКП(б) намагалась через голод нанести смертельний удар по Україні, по українській нації.

б) злочини, здійснені під час голодомору в Україні, безперечно були злочином проти людства.

О, як же ти не вмерла. Україно.

Бо скільки ж то зловісницька мета

Звела людей, приречених безвинно, —

Й ніхто за це ні в кого не

спитав

Ти кажеш, не було голо-

сти смертельний удар по Україні, по українській нації.

б) злочини, здійснені під час голодомору в Україні, безперечно були злочином проти людства.

О, як же ти не вмерла. Україно.

Бо скільки ж то зловісницька мета

Звела людей, приречених безвинно, —

Й ніхто за це ні в кого не спитав

Ти кажеш, не було голодомору?

Ти кажеш, не було голодомору?

І не було голодного села?

А бачив ти в селі пусту комору,

З якої зерно вимели до тла?

Як навіть мариво виймали із печі

І забирали прямо із горшків.

Окрайці виривали з рук малечі.

Із торбинок нужденних стариків?

Ти кажеш, не було голодомору?

Чого ж тоді, як був і урожай.

Усе суціль викачували з двору. —

Треба, нічого людям не лишай

Хто ж село, вимерлі на Україні.

Російським людом поспіль заселяв?

Хто? На чиему це лежить сумління?

Імперський молох світ мам затуляв!

Я бачив сам у ту зловісну пору

І пухлих. і померлих на шляхах.

І досі ще стоять мені в омах...

А кажеш — не було голодомору?

Дмитро Білоус

Розробки заходів
національно патріотичного ви-
ховання дітей та учнівської
молоді Нижньоторгаївської
ЗОШ I-III ступенів

ЗМІСТ

1. “Україна— єдина країна”
2. “Мужність і відвага крізь покоління”
3. “Пам'яті героїв Крут”
4. “День пам'яті героїв Крут”
5. “Не всі повернулись з чужої афганської війни”
6. Зустріч з воїнами АТО
7. “Україна — єдина” (До дня Соборності України)
8. “Вогник пам'яті – виступ агітбригади
9. “День пам'яті жертв голодомору”

гли сотворити на цьому світі, а й те, що чого во-ни так і не передали нащадкам. Зяюче провалля ут-ворилося на місці 33 року в демографічній структурі населення України.

Учень. А пішли ж найкращі, несли в могилу найкоштовніше, що є в нації. — гени розуму, здоров'я, лю-дяності й відваги, всіх мислимих людських чеснот і талантів. Обривався вічний живий ланцюг поколінь; українському народові, якого ніколи не щадила доля, було завдано удару, якого він ще не знав.

учень. Висновки Міжнародної комісії по розсліду-ваних) голодомору в Україні у 1932—33 рр.

I. Причини голодомору:

а) вивезення зерна з України, внаслідок пограбу-вання селян бригадами активістів із числа членів ЗКП(б), комсомольців, комнезамів:

б) колективізація;

в) розкуркулювання;

г) денаціоналізація;

д) геноцид.

II. Наслідки голодомору:

а) внаслідок повного виснаження організму від го-лоду вмерло 12 млн;

б) вивезено з України до Сибіру, на Урал, райони Крайньої Півночі 3 000 000 осіб.

III. Відповідальність:

а) головні ідеологи голодомору: Ленін, Сталін;

б) керівники: Каганович, Молотов;

в) виконавці: Баліцький, Чубар, Петровський.

IV. Комісія вважає:

а) Сталін та ВКП(б) намагалась через голод нане-

зації голодомору. *(Хвилина мовчання).*

Учень. Історичні довідки.

а) Це було не стихійне лихо, а зумисно підготовлений голодомор. Сталін говорив «Ми досягли того, що матеріальне становище робітників і селян поліпшується у нас з року в рік». Після такої заяви мало хто міг наважитися висловити іншу точку зору.

б) Становище в країні було катастрофічним. Ще в жовтні 1932 р. партійно-державна верхівка прийняла холоднокривне рішення: вийти з кризи шляхом конфіскації запасів зерна у хліборобній галузі. За кілька місяців комісії під керівництвом Кагановича. Молотова викачали у селян внутрішні фонди _ про-довольчий, фуражний, насіннєвий.

в) Представники місцевої влади організували у *се-лах* спеціальні бригади, які вимагали віз кожного не-гайно відвезти на станцію мішок зерна, а в разі нело- слуху позбавлення волі на 10 р. Це був розбій, свідо-мо спрямований на фізичне винищення селянства.

Обдирали селян

Обдирали селян, наче липку.

Мав коня — то вже був з куркулів.

Супротивних — в Сибір, там, крізь шибку

Скільки глянеш — дроти таборів.

В таборах той, що землю леліав,

У буремні відстояв грудьми.

«Вождь великий» всю тундру засіяв

З України моєї кістьми.

П. Головатюк

Учениця. Кажемо нині: село постаріло. А це ж прямий наслідок голодомору. Ми з болем говоримо сьогодні про генофонд українського народу, непо-правно підірваний голодомором 1933 року, що ж забрали з собою в могили ті мільйони великомуче-ників голодного року? Не тільки те, що вони самі мо-

Україна –єдина країна

пед. організатор Кривчик М.І

Мета:

виховувати глибокі патріотичні почуття, причетність і відповідальність за все, що відбувається з країною, вдячність тим, хто віддав за неї життя; формувати громадянську позицію школярів, повагу, толерантність до інших народів, віру в краще майбутнє України.

Епіграф: ”Єднайтесь, люди, в кого ще живе в душі любов до рідної країни...”

Г. Акулов

Вислови

Всім серцем любіть Україну свою,
І вічні ми будемо з нею.
В. Сосюра

Свою Україну любіть,
За неї Господа моліть.
Т. Шевченко

Обладнання: реквізити телестудії, комп'ютер, аудіозаписи,

слайдова презентація „Україна – єдина країна”

Звучить пісня „ Україна – це ми ”, на фоні пісні демонструється слайдова презентація .

Виходить юнак у воєнній формі, касці, обгорнутий прапором України з безсмертниками в руках. Читає вірш.

Я прийшов з піднебесся, з пекельної вирви,
Крізь вогонь і залізо проніс я любов
До Вкраїни, що всіх нас, як мати, зростила.
За яку я жертвовно пролив свою кров.

Юні друзі, послухайте воїна-брата:

Тільки в єдності сила і міцність буття,
Тільки разом ми зможем недолю здолати,
Пам'ятайте: за це віддали ми життя.

Демонстрація відеокліпа пісні Анатолія Матвійчука «На варті» .

Учитель: Дорогі мої дорослі діти! Завтра вам іти в самостійне життя. Ви мусите стати гідними подвигу своїх співвітчизників, ваших старших братів, які принесли свою молодість, своє життя на вівтар боротьби за волю і єдину Україну. У нас сьогодні не просто урок, а політично-мистецьке шоу, тема якого: „Україна – єдина країна”. І присвячуємо ми його Небесній сотні, що полягла на Майдані, піднебесним сотням, які загинули на Сході, боронячи волю, незалежність і єдність нашої держави.

Аудіо запис фрагменту пісні Наталії Май „Горить свіча”
Ведучий шоу: Розпочинаємо наше шоу. Дозвольте представити наших гостей. Це народні депутати України від Заходу і Сходу, відомі українські історики, поети, а також на відеозв'язку з нами народний артист України, поет - композитор Анатолій Матвійчук та популярний музичний гурт „Океан Ельзи”. Вітаємо всіх у нашій студії.

Звучить куплет пісні „Океан Ельзи” „Все буде добре”

Ведучий шоу: Герой роману французького письменника А. Камю „Чума” священник Панлю, звертаючись до жителів зачумленого міста, промовляв так: „Нас спіткало лихо, брати мої, і ви його заслужили, брати”.

Дійсно, лихо приходить тоді, коли люди втрачають пильність. Ми забули, що існує загроза війни. Ми були безпечно спокійними і впевненими, що війна – це не у нас. І головне – ми забули, що наша сила – в єдності.

Тож давайте у форматі нашого шоу поговоримо про ті цінності, які роблять нас сильнішими, зміцнюють і об'єднують нашу державу.

Отож, до розмови, шановні!

Деякі українофоби твердять, що такої держави, як Україна, ніколи не було і вона не має права претендувати на цілісність і самостійність.

На столі — розламана хлібина, поруч кетяг кали-ни, гілочка зеленого барвінку, букет свіжих квітів, перев'язаних чорною стрічкою, свічка у підсвічнику.

Стіни плачу

*Не звільняється пом'ять. відлунює знову роками.
Я зітхну... Запалю обгорілу свічку.*

*Помічаю: не замки — твердині, не храми —
скам'янілий чорнозем — потріскані стіни плачу.*

Піднялись, озиваються в десятиліттях

З даліни, аж немов з кам'яної гори

Надійшли. Придивляюсь: «Вкраїна, ХХ ст.

І не рік, а криваве кипимо: «Тридцять три».

Адлер Королів

Класний керівник (запалює свічку, бере у руки книгу-меморіал «Голод-33»)

Літа 7441 від створення світу (літа 33) від Різдва христового був в Україні великий голод. Не було тоді, ні війни, ні суші, ні потопу. А була тільки зла воля одних людей проти інших. І ніхто не знав, скільки невинного люду зійшло в могилу — старих, молодих і дітей, і ще не народжених — у лонах матерів.

То ж перегорнемо скорботні сторінки народної пам'яті.
Учениця запалює свічку — кожен учень перед читанням запалює свічку пам'яті.

Учень. Петро Макарович Соловищук з с. Луки на Вінниччині: «Батько кладе на тачку 2-х моїх братів і сестру, везе на цвинтар. Розгріб лопатою мамину могилу, розгорнув рядно, поклав їх туди до мами. Закопали. А згодом помер і батько... І так від моєї родини ніякого

День пам'яті жертв голодомору в Україні

Вчитель початкових класів
Доліна П

Мета.

Вшанувати пам'ять загиблих, ознайомити учнів з голодом 1933 року, виховати любов і повагу до людей", що завоювали життя.

Обладнання. Хліб, калина, квіти, свічка.

Хід уроку

На столі — розламана хлібина, поруч кетяг калини, гілочка зеленого барвінку, букет свіжих квітів, перев'язаних чорною стрічкою, свічка у підсвічнику.

Стіни плачу

Не звільняється пом'ять. відлунює знову роками.

Я зітхну... Запалю обгорілу свічку.

Помічаю: не замки — твердині, не храми — скам'янілий чорнозем — потріскані стіни плачу.

Піднялись, озиваються в десятиліттях

З даліни, аж немов з кам'яної гори

Надійшли. Придивляюсь: «Вкраїна, ХХ ст.

І не рік, а криваве кипимо: «Тридцять три».

Адлер Королів

Класний керівник (*запалює свічку, бере у руки книгу-меморіал «Голод-33»*)

Літа 7441 від створення світу (літа 33) від Різдва христового був в Україні великий голод. Не було тоді, ні війни, ні суші, ні потопу. А була тільки зла воля одних людей проти інших. І ніхто не знав, скільки невинного люду зійшло в могилу — старих, молодих і дітей, і ще не народжених — у лонах матерів.

Історик 1. Звичайно, що це черговий міф тих, кому поперек горла стали українська демократія, самостійність та її європейська орієнтація.

Державне будівництво українці розпочали дуже давно. Паростки української державності зародилися і виростили в далеких предків українського народу – антив. Держава антив проіснувала III століття (з кінця IV до початку VII).

На жаль, здобутки наших предків були знищені навалюю азіатської орди.

Історик 2. Погоджуюсь зі своїм колегою, що процес українського державотворення був складним і болючим, але уже в середині IX століття була утворена нашими предками нова могутня держава – Київська Русь.

Таким чином, українці мали власну державу у 4-7, 9-13, 15-17, 18 та 20 століттях.

Україна мала своє військо, власну економічну та адміністративно-територіальну систему, гроші, проводила самостійну внутрішню та зовнішню політику.

Історик 1. Отже, це доводить, що український народ уперше в світовій історії створив демократично-правову державу в той час, як в інших країнах про це ще і не мріяли.

Історик 2. Хочу тільки додати, що у багатьох політичних питаннях Україна завжди була попереду.

Ще тільки мали з'явитися французькі просвітники, які висунуть несправедливі ідеї щодо конституційного обмеження „освіченого монарха”, а український гетьман Пилип Орлик, перебуваючи у вигнанні, запропонував ще не знані у світі демократичні засади в створеній ним Українській Конституції.

Конституція П. Орлика являє собою модель єдиної, вільної, незалежної держави у формі демократичної республіки, заснованої на визнанні природного права людини на свободу і самовизначення.

Народний депутат від Заходу. До речі, хочу зазначити, що європеїзація для П. Орлика була тим засобом, що мав привести Україну до самостійності.

Ведучий шоу: Безперечно, Українська держава має давню історію і будується не на голому місті, а на вікових державних традиціях.

Народний депутат від Сходу. Самостійність, про яку українці мріяли віками, дісталась нам без краплини крові.

Поет 1. Шановні мої, оскільки у нас політично-мистецьке шоу, дозвольте додати до нудної, приземленої політики трохи високої поезії.

Послухайте мою Музу.

Нехай ніхто не половинить
Твоїх земель, не розтина,
Бо ти єдина, Україно,
Бо ти на всіх у нас одна,
Одна від Заходу до Сходу,
Володарка земель і вод.
Ніхто не ділить хай народу,
Бо не поділиться народ.

Д. Чередниченко

Народний депутат від Сходу. Шановний поете, політики не говорять віршами, але після рядків, які я зараз почув і які вразили мою душу, мені захотілося прочитати свого вірша, написаного нещодавно в моєму рідному Миколаєві.

Не претендую на поетичну майстерність, але щирість гарантую.

Розкидані вони у чистім полі,
Десь при дорозі, у розмай-траві...
Могил отих не обминай ніколи:
Поховані у них — для нас живі!

Там сплять навечно воїни-солдати,
Чиїсь батьки, чиїсь брати й сини,
Їм не судилось весен зустрічати,
Тих, що стрічаєш ти після війни.

Там сплять твої ровесники-орлята:
Тепер уже були б із них орли!

Схилися ж над могилами солдатів,
Що у боях за тебе полягли.

Як відгримів той бій кривавий,
Вони ж ще там, на полі слави,
Уклін їм, мертвим і живим!

Спасибі вам, сивоголові,
Вітчизни-матері сини!
Немає правди у війни,
Вона лиш в мирі та любові!

Зупинись, прислухайся-на мить —
Кричать з вогню і мати, і дитина,
Хай буде мир, хай більше не горить
У пеклі війн твоє життя, людино!

І живуть у пам'яті народу
Його вірні дочки і сини,
Ті, що не вернулися з походів
Грізної, великої війни.

Їх життя, їх помисли високі,
Котрим не судилось розцвісти,
Закликають мир ясний і спокій,

Як зніццю ока, берегти.
Ніхто не забутий.
На полі ніхто не згорів:

Солдатські портрети
На виштитих крилах пливуть...
І доки є пам'ять в людей,
І живуть матері,
Допоти й сини, що спіткнулись об кулі,
Живі!

“Вогник пам'яті” Виступ агітбригади.

пед. Організатор Кривчик М,І.

Давним-давно
Одкорчилась війна,
Лишила обеліски та кургани...
Під кулями ворожими сповна
За тишу заплатили ветерани.

В атаку йшли не ради нагород,
Скалічені страждали в медсанбатах...
За право жить завдячує народ
Полеглим і посивілим солдатам.

Пекли, як жар,
Бинти на голові,
Та йшли герої сміло на тарани...
Пригадують дороги фронтові
І вбитих побратимів ветерани.

Вернулися живі з полків і рот
І мир подарували рідним хатам...
За право жить завдячує народ
Полеглим і посивілим солдатам.

З роками їх,
Все меншає в строю,
Вкорочують життя їм давні рани...
На вахті миру в рідному краю

Стоять з синами поруч ветерани.

Багато і тепер у них турбот,
Щоб знов не зайнялась війна проклята...
За право жить завдячує народ
Полеглим і посивілим солдатам.
Вже стільки літ і стільки зим,

За Батьківщину у боях вмирили
Однаково — дорослі і малі...
За довгі роки ще не розшукали
Усіх могил солдатських на землі.

Прибузького Гарду ми дочки й сини,
Зростали у вольній, новій Україні,
Ми любимо Крим і таврійські лани,
Донецьк і Франківськ – це єдина країна.
Нам Бог цю країну в дарунок послав,
І Божий цей дар неподільний.
Час множити славу України настав,
Народе мій гордий і сильний!

Ведучий шоу: Саме час послухати пісню „Я не здамся без бою” у виконанні патріотичного гурту „Океан Ельзи”
(відеокліп).

Ведучий шоу: Скажіть, шановні, що для кожного з вас означають слова «Я українець».

Думки учасників шоу.

Ведучий шоу: Дякую тим, хто висловився, пропоную послухати відповідь на дане питання нашого гостя, поета-пісняра Анатолія Матвійчука, який знаходиться з нами на відеозв'язку.

Відеоролик пісні «Я українець»

Ведучий шоу: Продовжуємо наше спілкування.

Україна – єдина, унітарна держава. В ній спокійно уживаються поруч представники понад 130 націй та народностей. Та не живеться спокійно тим, хто не хоче бачити Україну щасливою.

То підкинуть міф, що не було такої держави, як Україна, то поділять українців на 3 сорти, то вигадують „бендерські” страшилки, а то підкинуть „мовне питання”.

Хотілося б почути, шановні, ваші думки щодо вічної мовної проблеми.

Історик 1. Польський лінгвіст Михайло Красунський у своїй праці, виданій в Одесі 1880 року, зазначав, що на основі зіставлення індоєвропейських мов, дійшов глибоко аргументованого висновку: найдревніша із них саме українська.

Сьогодні українська мова – одна із найдовершеніших, найбагатших мов світу.

Народний депутат від Заходу. І дозвольте нагадати, що це державна мова нашої країни, визнана такою законом про мови в Україні.

Народний депутат від Сходу. Це безперечна істина, але я глибоко переконаний, що неважливо, якою мовою розмовляє людина, а важливо, як вона любить Україну.

Ми вже бачимо, до чого привели спекуляції на мовному питанні.

Поет. Дозвольте, шановні, висловити свій поетичний погляд на дану проблему.

Із синіх Карпат простягну тобі руку,
Ясний побратиме в донецькій землі.
У горах моїх уже осінь відгукує,
Над краєм твоїм вже ячать журавлі.
І буде тоді зрозумілою мова,
І стане тоді об'єднавчим „язик”,
Бо є головне – це Вкраїна чудова,
Що звати Вітчизною кожен з нас звик.

Л. Савіцька

Ведучий шоу: Ще дитячі казки вчили нас простій і вічній істині: „Сила – в єдності”.

Народний депутат від Заходу. Деякі політики, скажемо прямо, запеклі вороги України, хочуть, щоб Схід і Захід ворогували довічно.

Народний депутат від Сходу. Як каже наш мудрий народ: „Не діждуться!”

За дух незламних людей!
Що бачать усюди руїну,
Та сповнені щирих ідей!

10. За те, що зі зламаним носом
На ноги твердіше стає
Країна, що пахне покосом
І думку ще власну снує!

11. Рідна Україна- пара лебедина,
Озеро бездонне і стрімка ріка
У саду хатина- біла сорочина,
Стежечка-стежина в зелен-споришах.

12. Рідна Україна- за столом родина,
Яром-долиною стелиться туман.
Батькова розмова- тиха, вечорова,
Мамина молитва- вічний талісман.

13. Моя Україна- приклад великої мужності, витривалості та духовності. Моя країна йшла і йде в нинішній ситуації крізь століття дуже важким шляхом. Українці завжди славилися своєю великою внутрішньою силою, неповторною культурою, співучою мовою та високими стандартами моралі. Відкриті, чесні та доброзичливі, вони неодноразово ставали жертвами жорстокого насильства з боку агресивних сусідів та іноземців - загарбників. Та українці самовіддано борються за своє майбутнє і краще життя для своїх дітей.

15. Нехай ніхто не половинить,
Твоїх земель не розтина,
Бо ти єдина, Україно,
Бо ти на всіх у нас одна.

16. Одна від заходу й до сходу
Володарка земель і вод-
Ніхто не ділить хай народу,
Бо не поділиться народ.

17. І козаки, й стрільці січові
За тебе гинули в полях.
У небесах сузір'я Лева

Нам світить на Чумацький Шлях.

18. Стражденна часчко- небого,
Єдині два твої крила
Виходим, нене, у дорогу,
Аби ти вільною була.

19. Пісня “Україна”

Україна - ЄДИНА
Сценарій шкільної лінійки, присвяченій
ДНЮ СОБОРНОСТІ УКРАЇНИ

Вчитель історії Харченко ВВ

1. Україна... Щедра земля під високим волошковим небом, осяяна промінням вічного сонця. Задумливі степи з своїм високим різотрав'ям, широкі поля золотої пшениці, що грають хвилями, справжні моря.

2. Густі прадавні ліси, гірські вершини, які здіймаються високо в небо, сині плеса озер, що манять своєю прохолодою, ріки- швидкоплинні, гірські бурхливі або повноводні, могутні, глибокі.

3. Калина край вікна, яка чарує білим цвітом навесні та сяє червоним намистом восени. Похилена верба, прекрасна у своїй зажурі. Маленькі хати, що немов хустини, біліють поміж зеленими садками.

4. Рідна Україна- мова солов'їна,
Золоте колосся, маки у житах.

Край воріт- калина, верба, яворина,
Храми і світлиці в барвах- рушниках.

5. Рідна Україна- то душі краплина,
Пісня журавлина у ранковий час.

Рідна Україна- то земля єдина,
Що сходяв ногами босими Тарас.

6. 22 січня 1919 року в Києві на Софіївській площі відбулися урочисті збори, на яких було проголошено Акт злуки (об'єднання) українських земель, засвідчений Універсалом про об'єднання УНР і ЗУНР в єдину велику Україну. Ним стверджувалося об'єднання двох тодішніх держав, що постали на уламках Російської та Австро-Угорської імперії в єдину соборну. Українську державу, яка відтоді ставала гарантом загальнонаціональних інтересів українців. Століттями розірваний український народ визволився з неволі та возз'єднався на своїй землі в єдиній Українській державі.

7. Акт злуки був глибоко детермінований історично і спирався на споконвічну мрію українського народу про незалежну, соборну національну державу. Він став могутнім виявом волі українців до етнічної та територіальної консолідації, свідченням їхньої самоідентифікації, становлення політичної нації. Уперше за 600 років він став реальним кроком до об'єднання українських земель, який вплинув на подальші національно-політичні процеси в Україні.

До слова запрошується вчитель історії Віра Василівна

9. За що я люблю Україну...

Мы всегда с тобой будем братьями,
И так будет во все времена,
От одной рождены мы матери,
Украина у нас одна.

Л. Савіцька

Ведучий : Хочеться вірити, що Україна для кожного з нас найрідніша,

найкраща країна. Вона була, є і буде унітарною, неподільною єдиною завжди. Ми її любимо: як діти люблять матір — і в здоров'ї, і в хворобі — та докладають зусиль до її одужання, так і ми мріємо та віримо в часи зміцнення й розквіту України як незалежної держави. Ми з вами цілком свідомі своєї причетності до розбудови нашого спільного дому й відповідальності за нього.

Під звуки пісні «Разом і до кінця» виступають учні.

1-й учень. Стаття 65 Констиції нашої держави говорить, що захист Вітчизни, незалежності й територіальної цілісності України, шанування її державних символів є обов'язком громадян України.

Наша армія існує для захисту кордонів рідної землі, а не для нападу на інші країни. Щоб захистити Батьківщину в майбутньому, треба змалку полюбляти спорт, бути сильним, спритним, мужнім.

Учитель. Зараз нашій країні як ніколи потрібно бути єдиною та згуртованою.

Українська земля пройшла війни та мир, поразки та перемоги, завжди пишалася вірними синами та доньками, чарувала світ своїми запашними паляницями й мелодійними піснями. Вона була і залишається вірною матір'ю українців, які свято шанують і люблять її.

Тільки людина з добрим і чуйним серцем, робляча і вольова може бути справжнім патріотом і громадянином своєї держави, по-справжньому любити і захищати, відстоювати її інтереси і приносити користь. Що більше буде зроблено для цього сьогодні, то краще житимемо завтра, і будемо гідними називати себе українцями. Бо, як сказано в Біблії, «...хто шукає, той завжди знаходить, а хто вірить, тому по вірі його і воздається». Хай Бог допомагає нам творити своє майбутнє своїм розумом, своїми руками й серцями.

Музика посилюється.

Учень

Молюсь за тебе, Україно,
Молюсь за тебе кожен час,
Бо ти у нас одна-єдина, —
Писав в своїх віршах Тарас.
Молюсь, — казав він, щоб у тебе
Не було між людьми війни,
Щоб завжди було чисте небо
На нашій стомленій землі.
Щоб завше у садку смерека
Весняним квітом під вікном цвіла
І прилітали з вирію лелеки,
Щоб гомін хвиль послухати Дніпра!

Демонстрування відео «Молитва За Україну» (Діти запалюють свічки).

Поет .

Скажу, брати, вам наостаннє,
Що сила наша лиш в єднанні,
Єднаємось, браття українці,
Щоб не загинуть поодинці.
Єднайтесь люди, в кого ще живе

Ведучий 2.

Але нашу Батьківщину, нашу Україну зламати не можна. Наче казковий птах, вона піднімається, відроджується із попелу, розправляє гордо крила, стає міцнішою, сильнішою, кращою. Наведу слова одного з політичних аналітиків при ООН: «Після закінчення війни Україна отримає сильну армію, патріотизм на високому рівні, згуртовану націю, а ворог лише безіменні могили».

Учень 2.

Не розчаровуйсь в Україні,
А розумій її печаль.
Що робиш ти для неї нині –
У себе спершу запитай.

Не розчаровуйсь в Україні,
Вона свята, а грішні – ми
В її недолі часто винні
Її ж бо дочки і сини.

Не розчаровуйсь в Україні,
Ідеї волі певним будь,
Бо тільки той є справжнім сином,
Хто вміє няньку захистити.

Не розчаровуйсь в Україні,
Вір, що мине важка пора,
Розквітне пишний цвіт калини,
В садах достатку і добра.

Хай живе Україна! Слава Україні – Героям слава!

помоги в Україні. До них належать як ті, хто живе на окупованих проросійськими збройними формуваннями територіях, так і переселенці.

Пливуть гроби по морю, як човни –
По морю рук, по морю сліз і гніву.
Пливуть в човнах розтерзані сини
На хвилі молитов і переспіву.

Так ніби в жилах замерзає кров,
А потім б'є у скроні голос крові
За ти хто тихо жив, а відійшов
У дзвонах слави праведним героєм.

Пливуть човни, гойдає кожну лодь
Людська долоня, тепла і тремтяча,
Човнами править втішений Господь,
А серце розривається і плаче.

І кожна мати плаче, і пече
Їй кожна рана у чужого сина.
Стоїть Донбас і Львів – плече в плече
І разом з ними плаче Україна.

Нехай же вам, герої, віддає
Святий Петро ключі від того раю,
Де убієнний ангелом стає,
Бо він герой. Герої не вмирають.

Герої не вмирають. Просто йдуть
Із поля бою – в небо. В лицарі – зі смерті.
Пливуть човни. Пливуть човни. Пливуть....
Героям слава – вписано у серці.

В душі любов до рідної країни,
Бо у дитини мати лиш одна,
Одна у нас єдина Україна.

Г. Акулов

Ведучий шоу: Тож, не ділімо Україну ні за якими ознаками: різні береги, сторони світу, регіони, бо вона – єдина, одна родина, одна сім'я.

Ви — майбутнє України. Тож своїми знаннями, працею, здобутками підносьте її культуру. Будьте гідними своїх предків, любіть рідну землю, бережіть волю і незалежність України, поважайте наш народ і нашу мелодійну мову.

Ми Єдина країна! Незважаючи на всі негаразди, що відбуваються зараз, усі ми прагнемо одного — миру, спокою, міцної та квітучої держави й чистого неба над головою.

*Звучить пісня Н. Бучинської «Моя Україна».
(пісня Анатолія Матвійчука «Одна родина», приспів виконують всі учасники шоу).*

Мужність і відвага крізь покоління.

Святковий концерт до дня захисника України ЗДНВР Пшенична ОО

Ведуча: Доброго дня, шановні гості.

Згідно з указом № 806/2014 Президент України постановив: «Установити в Україні свято — День захисника України, яке відзначати щорічно 14 жовтня». Це свято є насправду всенародним святом, бо захисниками Вітчизни є учасники національно-визвольних рухів ХХ століття, учасники Революції гідності, добровольці і військові, волонтери, діти і дорослі — всі ті, хто в різний спосіб наближають перемогу.

Урочиста свято присвячена Дню захисника України, оголошується відкритою.

Гімн:

Зродились ми великої години
З пожеж війни і з полум'я вогнів.
Плекав нас біль по втраті України,
Кормив нас гніт і гнів на ворогів.
Доволі нам руїни і незгоди,
Не сміє брат на брата йти у бій,
Під синьо-жовтим прапором свободи

Назаревич О., Тищенко С., Зайцев М.

Ведучий . Слова «Слава Україні – Героям слава» перестали бути лише вітанням. Нині це віддання особливої шани тим, хто у напружений, найкритичніший і найважливіший момент життя нашої країни не відступив і пожертвував собою заради своєї Батьківщини. Це вітання є засвідченням справжнього подвигу патріота.

Коли перед очима проходять кадри з новин, фото поранених та загиблих героїв, ми розуміємо, що слова «душу й тіло ми положим за нашу свободу» став для сучасної історії української нації не просто словами з гімну, це стало станом нескореної душі, це стало викликом для всіх і для кожного, для тебе і для мене.

Ведучий .

В результаті бойових дій за даними ООН на квітень 2015 року в Україні загинули понад 6 116 людей, ще 15 тисяч 47-4 людини отримали поранення. Солдати добровольчих загонів та регулярної армії віддали життя за кожного з нас!

Ведучий . Дані про загиблих і поранених є приблизними - реальні цифри можуть виявитися значно вищими, оскільки сотні людей вважаються зниклими безвісти, а сотні тіл ще не опізнані. Солдати добровольчих загонів та регулярної армії віддали життя за кожного з нас!

Ведучий Приблизно 400 мирних жителів були вбиті в результаті обстрілів житлових районів, а також внаслідок підриву на мінах та інших пекельних знаряддях вбивства. Більше того, уже тепер відомо, що ті знаряддя ворог почав маскувати під вигляд дитячих іграшок...

Ведучий Нині нараховується близько 1,8 млн біженців і внутрішніх переселенців зі сходу України.

Ведучий Близько 5 мільйонів людей потребують гуманітарної до-

Круглий стіл

Вчитель укр. мови Пятковська О.М

Вітаємо вас на урочистостях на честь мужніх доблесних воїнів, які нині героїчно воюють, захищаючи рідну землю і кожного з нас, які воювали і полягли смертю хоробрих на буремному сході України... Їх ніколи не має забути жодне українське серце.

У всіх людей своя святиня
Куди не глянь і не спитай,
Рідніша їм своя пустиня,
А ніж земний в пустелі рай.
Нема без кореня рослини,
Нема людей без батьківщини.

Ведучий . 23 роки Незалежності
Україна, на щастя, не знала війни.

Наш народ пишався тим, що у складні 90 – ті Україні вдалося зберегти мир. Але війна не обійшла нашу державу тепер. Ще рік тому ми з вами не знали дуже багатьох слів пов'язаних з війною, тепер же мирне небо опалене полум'ям війни. Ще рік тому ми не особливо звертали увагу на слова «слава Україні – Героям слава», а тепер вони набули нового реального непідробного святого змісту.

Наразі всім зрозуміло, кому ці слова адресовані, і ні в кого немає сумнівів, що ці герої – це наші хлопці, чоловіки, це мужні воїни, що зі зброєю в руках захищають східний кордон України, це лікарі, які виривають поранених в АТО з лап смерті, ставлять їх на ноги, це волонтери, на плечах яких тримається забезпечення нашої армії продуктами, обмундируванням, медикаментами та багато чим іншим, вкрай необхідним у щоденній ратній роботі солдата. Зрештою, ще всі ті, хто пожертвував хоча би краплиною своїх статків заради України, заради її майбутнього.

Нашими почесними гостями є воїни АТО наші односельці

З'єднаєм весь великий нарід свій.

І ось ідемо в бою життєвому.

Тверді, міцні, незламні, мов граніт,

Бо плач не дав свободи ще нікому,

А хто борець, той здобуває світ.

Схилимо голови низько перед пам'яттю і подвигом славних синів України- героїв II світової війни, героїв афганців, героїв небесної сотні і героїв АТО і промовмо молитву за душі загиблих.

Пам'ятайте про тих, що безвісті пропали,

Пам'ятайте про тих, що не встали, як впали.

Пам'ятайте про тих, що згоріли як зорі,-

Такі чисті і чесні, як повітря прозоре.

Пам'ятайте про тих, що за правду повстали,

Пам'ятайте про тих, що лягли на заставах.

Пам'ятайте про тих, що стрибали під танки...

Є в місцях невідомих невідомі останки.

Є в лісах, є у горах, і є під горою –

Менше в світі могил, ніж безсмертних героїв.

Пам'ятайте про них і у праці, і в пісні –

Хай відомими стануть всі герої безвісні.

Вшануємо пам'ять мужності та героїзму захисників неза-

лежності та територіальної цілісності України

хвилиною мовчання.

9 КЛАС ПІСНЯ «Україна» Кривчик А Юсупова Е

Сьогодні ми раді вітати на нашому святі людей , які захищали і продовжують відстоювати Соборність і незалежність України .

Нехаєв Олександр Сергійович

Зайцев Максим Вікторович

Шубін Віталій Миколайович

Тищенко Сергій Миколайович

Назаревич Олександр Романович

Назаревич Володимир Романович

Самчук Костянтин Володимирович

Харченко Олександр Іванович

Київський Ігор

Також наші щирі вітання воїнам афганцям

1 Кравченко Олександр Михайлович

2. Казанок Микола Васильович

Заніс рідний вітер у серце зернину,

І чисте колосся з душі проросло.

Лише Батьківщина, лише Україна

Покладе надію мені на чоло.

Ідуть місяці і роки без упину,

Й немало сплигло вже тієї води.

Виступ воїнів афганців. Вручення їм квітів школярами.

Ведуча. Летять, відлітають у вічність роки. Роки, скільки б їх не минуло, не зітруть у нашій пам'яті імена воїнів-афганців.

Схилимо ж голови перед світлою пам'яттю, хто віддав своє життя, увійшовши у безсмертя.

4-й учень. Хвилина мовчання, хвилина мовчання.

Пекуча й терпка, як гроза.

Хвилина мовчання, хвилина мовчання.

В ній наша любов і сльоза.

Як подвиг полеглих,

Священна хвилина мовчання.

Ведуча. прошу встати і вшанувати пам'ять загиблих хвилиною мовчання.

Ведучий. Ми обіцяємо ніколи не забути, якою ціною завойоване мирне життя. будемо гарно вчитися, щоб бути гідними тих, хто віддав своє життя за наше сьогоднішня.

Ведуча. Нашим гостям і всім присутнім у цьому залі бажаємо здоров'я, щастя, миру, душевного спокою, злагоди, добробуту у великому домі, який зветься – Україною.

Зустріч з воїнами АТО

Юнак же упав, немов зірка із неба,
Упав за далекий Кабул і Герат.
Востаннє ж тут думав, Україно, про тебе,
І чув журавлів, що до тебе летять.
Тюльпанами чорними вкрита земля,
У рідні краї повернувся у цвіті.
Їх кров залишилась, де скелі й пустеля,
А гори від крові слов'янської ситі.
Не можна забути суворої днини,
Зітхають тополі та ранки імлісті,
У матері серце болить щохвилини,
І сльози не сохнуть на листі.
Прийдуть до могил й на поля ветерани,
З дітьми і онуками завтра прийдуть.
В руках немов вогник-тюльпани,
Афганські події у серці печуть...
Як важко змиритись, повірити долі,
Дивитись на сірий похмурий граніт.
Наплакалась мати-Україна доволі!
Кажу, щоб почув увесь світ...

Ведучий. Закінчилась війна. багато молодих воїнів-інтернаціоналістів були нагороджені орденами і медалями. Але найвищою нагородою для тих, хто уцілів, є життя, а для загиблих – пам'ять.

Ведучий. Закінчилась десятилітня ніким і нікому не оголошена трагічна війна. Але в людській пам'яті вона буде жити довго, тому що її історія написана кров'ю солдат і сльозами жінок та матерів, обелісками з жерстяними зірочками та піснями, які увірвалися в наше життя фронтовим вітром.

Лише Батьківщина, лише Україна
Залишиться в серці моїм назавжди.

За волю стоятиму я до загину
І прапор Шевченка онукам віддам.
Лише Батьківщина, лише Україна
Світитиме вічно прийдешнім вікам.

Не згасне народ, що по вільній стежині
Ітиме до щастя, тепла й доброти.
Лише Батьківщина, лише Україна
Всіх нас приведе до святої мети!

Монтаж 1-2 клас

У всіх людей своя святиня
Куди не глянь і не спитай,
Рідніша їм своя пустиня,
А ніж земний в пустелі рай.
Нема без кореня рослини,
Нема людей без батьківщини.

Ведуча До вітального слова запрошується голова Нижньоторгаївської сільської ради Базик В.М.

ПІСНЯ берегиня «Рідня моя»,

«А я чорнява»

Приходить світле та радісне свято – Покрова Пресвятої Богородиці. Від часів Хрещення Київської Русі і до наших днів це свято духовно об'єднувало наш народ, жило його вірою у повсякчасне заступництво Божої Матері за людській рід, за мир і добро на нашій землі.

Історія зберігає багато свідчень того, як вищою волею Пресвята Богородиця боронила наш народ, наше козацьке військо, надавала воїнам сил у боротьбі з ворогом. Саме тому в Україні свято отримало другу назву – Козацька Покрова і відзначається ще й як день українського козацтва. Я щиро вітаю всіх, в кому живе дух наших славних попередників – запорожців, бажаю здоров'я і нових перемог в ім'я нашої великої Батьківщини.

7 клас літературно-музична композиція «Гей ви козаченьки

3 клас «Танок з віночком»

*На світі багато чудових країн,
Мені наймиліша, найкраща країна,
Яка піднялася, мов Фенікс з руїн,
Безсмертна моя Україна.
Я хочу лиш, щоб чоловічі руки
Не зброю обіймали, а коханих.
І щоб вони не танки вели в поле,*

ла переважно прості родини робітників і селян, які віддали своїх, часто єдиних, синів до армії, не відаючи, через яке пекло їм доведеться пройти.

Виступ 10кл «Козацького ми роду»

Ведучий. За майже 10 років бойових дій, як тоді казали, «за річкою», аби зайвий раз не згадувати слово Афганістан. На цвинтарях України з'явилося понад три тисячі свіжих могил з юними обличчями на фотографіях.

Ведучий. Навіть на могильних плитах довго забороняли писати справжню причину загибелі, байдуже посилаючись на інтернаціональний обов'язок, від чого вмиль посивілим батькам було вдвічі важче.

Ведуча. Але Афганістан ще довго буде щеміти в грудях багатьох із нас – загиблих не повернути. Наша пам'ять до цього часу, свято зберігаючи подвиг батьків і дідів у Великій Вітчизняній війні, назавжди ввібрала в себе і новий біль афганських втрат.

Учитель. Афганська війна героїчна і трагічна не тільки із-за обелісків, вона тривала вдвічі довше, ніж Велика Вітчизняна. Ніким і нікому не оголошена, вона потребує глибокого осмислення. Немає такого комп'ютера, щоб водночас здобути всі її уроки, політичні й військові, які необхідно для долі суспільства. Тому нехай пам'ять пророкує: що було? як було? і чи правильно було?

Юсупова Д
змириться...

Важко

Над шляхом сумують тополі...

І падає сніг на поля і гаї.

Як важко змириться, повірити долі,
Дивитись на сірий, похмурий граніт.

Руднік С.

Заплакало небо дощами...

Біль і туга зійшлися клином.

Свистіли кулі над Афганістаном,

Прощалася мати із сином.

Котилися сльози рікою.

Ще б жити – та віку немає.

лишилась невістка вдовою

Й онука за батька питає.

Прощається мати із сином...

Прощаються гори й долини,

І більшого горя немає –

Як жити тепер без дитини?

Лиш чорна хустина.

Німа домовина...

«Прости» – ледь шепоче вустами.

Лиш чорна хустина – то туга за сином.

Заплакало небо дощами...

Ведуча. Посивілі жінки у чорних хустинах... Скільки ж їх? Скільки сліз? Хіба можна висловити словами материнське горе?! Цинкова труна, свіжа могила, фотографія у чорній рамці... вічний біль. Вічна скорбота. Не заростає стежка до могил афганців, спогади про них живуть у пам'яті людей, у солдатських піснях.

Перегляд музичної композиції «Саня»

Ведучий. Україно, якби ти знала, яких страждань довелося пережити твоїм дітям! Було і приниження, і знущання, й недовіра, але найстрашнішими були війни, війна – це жах, який відбирає життя, розбиває сім'ї, нівечить красу.

Виступ 6 класу «Це моя земля»

Ведуча. Найбільш у народну пам'ять врзалася саме неоголошена афганська війна, відгомін якої ми відчуваємо й досі. Вона чорним смерчем пронеслася над просторами України. зачепи-

А борозну до щастя прокладали.

Хай дужі руки чоловічі,

Не порохом пропахнуть, а колоссям,

Хай у труді шукають щастя вічне,

Так в нашому народі повелося.

Пісня ансамблю Берегиня «Іхав, іхав Козак містом» «Ой, при лужку»

Виступ учня 4 класу «Лист до козачки»- Мамуладзе Д. музика

Нехай ніхто не половинить, твоїх земель не розтина,
Бо ти єдина, Україно, бо ти на всіх у нас одна.
Одна від Заходу й до Сходу, володарка земель і вод –
Ніхто не ділить хай народу, бо не поділиться народ.
Нехай ніхто не половинить, твоїх земель не розтина,
Бо ти єдина, Україно, бо ти на світі в нас одна.

Танок «А у нас на Україні»

У світлий день Покрови Пречистої Богородиці, яка українцями завжди вважалася заступницею і покровителькою відзначається національне свято – День козацтва. Ця традиція належно підкреслює велике історичне значення козацтва в боротьбі за утвердження української державності та суттєвий внесок у сучасний процес державотворення.

Козаччина завжди була однією з найяскравіших сторінок української історії, на славних прикладах якої виховувалося почуття національної самоповаги багатьох поколінь

українців. Козацтво – звитяжна історія і велика гордість нашого народу, душа України, її надія і оберіг.

Пісня ансамблю Берегиня «Козак»

5 клас інсценування

«Козаки пишуть листа турецькому Султану

Пісня ансамблю Берегиня «Українські жіночки»

«Смуглянка»

Нехай вже давно минули дні Запорізької Січі, але козацтво існує, як живиться в кожній людині прагнення до вільного та незалежного життя. Врешті решт, козацтво – це стародавній український варіант демократії, це втілення прагнення нашого народу на самовираження та національний суверенітет. У глибині душі кожного українця живе козак: воїн, який нічого не боїться і за рідну землю без роздумів віддасть своє життя.

Виступ учнів 6 класу

Вірю, що козацтво і надалі залишатиметься в авангарді конструктивних сил, які беруть на себе відповідальність за долю країни, сприяють зміцненню громадянського миру і згоди.

Бажаю усім козацького здоров'я, невичерпної енергії

Пісня 8 кл «А я бажаю вам добра»

Упав, з очей спадали зорі,
Темніла неба пелена...
О, Боже мій, що тільки творить
Людьми придумана війна!
Війна в наш дім проникла тихо,
Згасивши тисячі життів,
І залишила біль і лихо –
Печалі вдів і матерів.
Хто ж відповість за юні долі,
У крові викупаний стяг?
Коли і як приспати болі
В людських знівечених серцях?..
А, може, скажуть кладовища
Устами жалібних троянд,
Чом дев'ять літ там юність нищив
для нас чужий Афганістан?

Танок від 1 класу

Ведучий. АФГАНІСТАН...Не відболить це горе, не виплачеться і не від печалиться на нашій землі, до поки житимуть батьки, брати і сестри, вдови і діти підступно винищених у горах Афганістану синів

України. Вони б були добрими майстрами, вчителями, лікарями, юристами, можливо б, представляли ВУЗы Полтави і Києва, Львова і Одеси десь на спортивних змаганнях, творчих конкурсах... Але чужа війна відібрала у них таку можливість.. Не повернулися вони додому...

Доля милувала їх. Всі вони повернулись додому живими .
Ведучий. 15 лютого 1989 року було завершено виведення військ колишнього СРСР з території Демократичної Республіки Афганістан.

Ведуча. 15 лютого у житті колишніх військових, які пройшли дорогами Афганістану, навіки залишиться як день пам'яті про чужу і жорстоку війну. Афганістан – це мужність воїнів, це вірність солдатській дружбі, це взаємовиручка і взаємодопомога.

Ведуча. Ці роки , що минули, згуртували колишніх бійців-інтернаціоналістів, поєднали їх в одну родину, де біль одного віддається щемом у серцях інших, а радість стає загальним почуттям.

Перегляд документального фільму «Сторінками Афгану»

Ведучий. Афганська війна... та хіба війни бувають чистими?

Будь-яка несе смерть, каліцтво, вдягає в журбу тисячі материнських сердець. У війни холодні очі, у війни свій рахунок, своя безжальна арифметика.

Ведуча. ... Тисячі наших земляків пройшли це жорстоке випробування. ... з них повернулися додому у цинкових трунах. ... тисяч залишилися інвалідами, понад... тисяч живуть з невиліковними хворобами, 86 українських юнаків – у полоні, більшість з яких можна вважати такими, що пропали безвісти.

1-й учень.

Хто ж відповідь?

Як захлинався бій останній

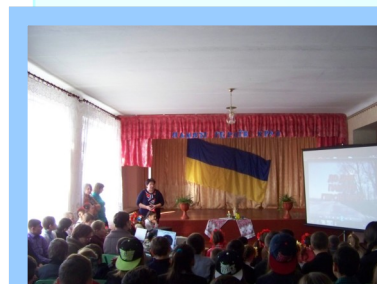
І ущухав вогонь атак,

Упав юнак в Афганістані –

Двадцятирічний мій земляк.

“Пам'яті героїв Крут”

Історичний журнал
вчитель історії Харченко В.В.

Мета: Розкрити суть, причини трагедії під Крутами, виховувати в користувачів інтерес і повагу до історичного минулого своєї країни, до борців за незалежність України.

Вчитель Сьогодні ми вшануємо пам'ять тих, хто віддав своє життя за свободу і незалежність нашої держави. 300 хлопчиків, майже дітей, пішли в безсмертя прямо зі студентської аудиторії чи шкільного класу. Сухими словами історичних документів, полум'яними рядками поетів, зворушливою музикою пісні ми хочемо розповісти про подвиг.

Перегляд фільму «Під Крутами»

Ведуча: Це правда: кров з каміння може змити дощ, червона місяця хустина може стерти, але наймення ваші, багрянніші від рож, горять у просвіті на плитах незатертих.

Ведучий: Супроти чужої навали,
Супроти смерті – в стужу, сніг,
Ось тут вони, ось тут стояли
І всього жменька – триста їх.

Ведуча : Тим, хто в боротьбі за волю і кращу долю України не дожив до сьогоднішнього дня та спить в знаних і безіменних могилах розкиданих по рідній і чужій землі **ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ.**

Ведучий: Цвіту нашого народу, його славним синам і дочкам, що в розквіті своїх духовних і фізичних сил віддали молодість і найдорожче, що є в кожного з нас – життя – **ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ.**

Ведуча : Тим, кого в умовах більшовицької тиранії ми повинні були забути і викреслити з своєї пам'яті і історії, героям, що впали в страшному бою під Крутами – **ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ.**

Виступ 10 класу

Вчитель : Добре кажуть: „Хто не знає свого минулого, не вартий

свого майбутнього”. І це дійсно так, бо так само, як дерево тримається на землі своїми коріннями, так людина тримається на землі своїм минулим. Людина, яка не знає минулого – як перекотипале, куди вітер подме, туди воно й котиться. Але ж людина не перекотипале, і, як сказав у своєму романі Павло Загребельний: „На порожньому місці роду не заснуєш”. Саме тому ми повинні знати історію. А історія наша полита кров’ю і сльозами.

Виступ 1 класу

Ведучий: Сьогодні безкровно на диво вікам Будується наша Українська держава. Її незалежність потрібна всім нам І ми помилялись не маємо права. Історія наша нам більш не простить, Забудьмо зловісні сварки і чвари. Як зрадим Україну в цю жадану мить, Нам знов не минути всім Божої карі. Згадаймо, як предки боролись колись, В боях здобували і волю, і славу; Як річенки крові за край наш лились, За рідну Вітчизну, Українську державу.

Виступ 5 класу

Ведуча: Багатовікова історія українського народу, насамперед літопис життя і смерті народу-великомученика, на долі якого було досить лиха... Майже кожне століття, як свідчать давні джерела, розпочате голодними роками, наслідками епідемій, спустошливими війнами, чужоземними навалами. Людина має пам’ятати, звідки вона родом, де її коріння, глибоко знати історію свого народу, його мову, культуру.

Виступ 7 класу

Ведучий :
І знов, у котрий це вже раз,
Зійшлися ми в одній родині,
Щоб пом’януть той славний час,
Коли в офіру батьківщині
Себе принесли краці з нас.

Ведуча:
Нема любові понад ту,
Що окропила кров’ю Крути,
І ту гарячу кров святу
Повік Україні не забути.

Вчитель: У пам’яті кількох народів зберігається історія про 300 героїв, що загинули, захищаючи свою землю від нападників. У да-

Не всі повернулись з чужої афганської війни. Вечір-зустріч з воїнами-афганцями.

Бібліотекар Базик В.В.

Мета: розширити знання дітей про історичні події афганської війни; виховувати повагу і шану до воїнів-інтернаціоналістів та матерів, сини яких загинули в Афганістані.

Ведучий. Доброго дня, шановні гості та присутні у цьому залі. Сьогодні ми запросили вас на зустріч з воїнами-афганцями з нагоди і виведення військ колишнього Радянського Союзу з Афганістану.

Ведуча. Шановні гості, батьки, діти! Сьогоднішнє свято ми хочемо розпочати таким запитанням : чи треба взагалі згадувати про війну?! Дехто каже, що не треба. Я думаю, що треба. Треба доти, поки людство неспроможне буде сказати: «Ми не тільки не хочемо війни, ми зробили все, щоб її не було, і її не буде!»

Ведучий. У цей день перестаньмо згадувати про війну, яку ми назвемо останньою не тільки тому, що хочеться назвати її так, але й тому, що будемо переконані в цьому. Сьогодні ми зібралися на свято пам’яті, присвяченому воїнам-інтернаціоналістам, які загинули в афганській війні. На нашому святі присутні колишні солдати, учасники бойових дій в Афганістані.

Кивцов Юрій
Плетньов Сергій
Джердж Микола
Штифюк Петро

Ведучий. Низький уклін матерям і батькам, що виховали таких синів і дочок! Хай палають свічки пам'яті загиблих героїв «Небесної Сотні» у наших серцях.. Вшануємо хвилиною мовчання всіх, хто поклав життя за долю, за волю, за незалежність і свободу нашої з вами єдиної України! (хвилина мовчання)

Ведуча. Але герої не вмирають! Вони завжди будуть в наших серцях. По країні уже з'являються перші вулиці та площі, названі на честь героїв Майдану.

Нехай пам'ятають про наших героїв,
що за волю покладали безцінне життя,
що творили історію, наше минуле,
у яке вже нема вороття.

Ведучий. А ще ми маємо піклуватися про тих, хто залишився без найдорожчих людей. Без своїх дітей та батьків, сестер та братів, чоловіків і дружин, рідних і друзів... І щоразу, при кожній нагоді, не залишати їх з горем наодинці. Це найменше, що ми можемо зробити для них.

Вічна пам'ять героям!
Слава Україні!

вніх греків це були 300 спартанців при Фермопілах, у грузинів – 300 арагвійців на підступах до Тбілісі, а в українців – 300 козаків під Берестечком та 300 юнаків під Крутами.

Ведуча: 25 січня 1918 року на засіданні Української Центральної Ради було прийнято IV Універсал, який проголошував незалежність Української Народної Республіки. Проте більшовицька влада не хотіла так просто віддавати свого „молодшого брата”.

Виступ 2 класу

Ведучий: Послухай, як шумлять жита,
Де стільки літ буяли січі
І смерть дивилася у вічі,
І воля марила святя.
Послухай стогін і збуди
Порив душі, надії Квіти;
Чиї сини, чиї ми діти,
Спитай і сам себе суди.

Виступ 6 класу

Ведуча : Земля кипіла навкруги
Вмирало юне покоління...
Послухай, стогне як коріння,
Котре зрубали вороги.
У боровій доби,
Щоб скрипіння не зміліло,
Безсмертя дух освятить тіло –
І совість стане на диби.
Ведучий: Послухай вікові пісні І
власну вимости дорогу,
І присягни собі і Богу,
Що не відступиш у боротьбі.
Бо кличуть сурми й солов'ї
Для внуків воля – краща доля
Одна є мати – Україна,
Як син, ти захисти її.

Виступ 9 класу

Ведучий: Ти впав, товаришу, у ранах
Між трупами таких, як сам,

Та не останній в могіканах ,
Борониш ти святий вігвам.

Ведуча : Вони ідуть у лавах щільних
Вперед, вперед, і не один
Упав, як ти, в огнях свавільних
Під спів червоних хуртовин.

Ведучий:

Благослови ж їх льот шалений ,
Умри з усміхом на устах ;
Не поведе більш кат скажений
Твоїх братів у кайданах.

Ведуча : Коли ж здригнуть міцні їх ла-
ви ,

Коли не схочуть умирать,
Покрий тавром ганьби й неслави ,
Спали пожежею проклять!..

Ведучий: День помирав, як недобитий лебідь,
Ніч перейняла невимовний біль.
Здригнулись зорі в сполотнілім небі
І тихо подали в криваву заметіль.
Стогнали Крути і молився вітер,
Цілюючи скривавлені сліди:
Вас мало, діти, вас так мало, діти,
Супроти п'яної московської орди.
В пекучий сніг...

Навznak. Не на коліна.
Заплакав місяць в зоряну блакить.
Всі – як один... Кріпися Україно,
Хоч їхня смерть вовік не відболить.

Виступ 4 класу

Ведуча: Трагічна загибель студентського куреня під Крутами стала символом патріотизму і жертвності у боротьбі за незалежну Україну.

Вчитель: Подвиг українських юнаків під Крутами, що своєю кров'ю окропили святую землю в боротьбі за волю України, навечно залишиться в історії як символ національної честі. Вони – студенти, курсанти, школярі – виявилися у своєму патріотизмові вище за класові інтереси і, коли постала потреба, без вагань віддали молоде

Ведуча: Після двох місяців мирних протестів підтримка мітингувальників зростала. Замість того, щоб мирно врегулювати ситуацію, 18 лютого тодішня влада на чолі з президентом Януковичем віддала злочинний наказ застосувати зброю і зробити «зачистку» Майдану, застосовуючи водомети, бронетранспортери і вогнепальну зброю. Події у Києві 18-20 лютого стали фінальним і найбільш драматичним етапом революції.

Ведучий: На початку революційних подій, нікому і в голову не могло прийти, чим усе це обернеться... Слова «Слава Україні! Героям Слава!», що видавалися простим вітанням, набувають нового й особливого значення.

Ведуча: Справжні бої розгорталися в центрі Києва 18-20 лютого на вулицях Інститутській, Грушевського, на Європейській площі, майдані, у Маріїнському парку! Навколо вибухи, стогін, горе. До нас прийшла війна.

Ведучий: Справжня кровопролитна війна. Нас намагалися винищити за бажання мати людську гідність і самим обирати своє життя. Настав той час, коли кожен українець мав зробити вибір: або ти станеш рабом, або будеш вільною людиною і житимеш у вільній державі.

Ведуча: На очах у всього світу влада розстрілювала свій народ. Майдан оточили з усіх боків, взяли у щільне кільце. Та люди не здавалися. Співали Гімн. Зі сцени лунали молитви, патріотичні пісні.

Ведучий: Проти мирних мітингувальників кинули Внутрішні війська, спецпідрозділ «Беркут», на дахах будинків розмістили снайперів, завозили проплачених «тітушок». В один день тисячі мирних людей стали солдатами свого народу.

Ведуча: Тисячі поранених і майже 100 людей було вбито снайперами та бійцями спецпідрозділів міліції. Серед них – науковці, викладачі, студенти, вчителі, художники, архітектори, театральні режисери, громадські активісти. Кров цих

А батько сина ще не відпускав..
Й заплакав Бог, побачивши загін:
Спереду – сотник ,молодий,вродливий
І юний хлопчик в касці голубій,
І вчитель літній – сивий-сивий..
І рани їхні вже не їм болять..
Жовто-блакитний стяг покритв їм тіло..
Як крила ангела, злітаючи назад,
Небесна сотня в вирій полетіла...
На небі спокій їх чекає вже;
І Вічна Пам`ять на землі настала.
За них ми Богу молимось лише,
Та промовляєм: Слава! Слава! Слава!

Читець 2.

Майдан... з Героями іде прощання...
Тисячі людей зібралися в цю мить.
Для когось на землі вона передостання,
А хтось в землі сирій вже мирно спить...
Вже не побачить батько, не зустрине мати...
Живого сина в світі більше вже нема...
Прийшли у путь останню проводжати
Своїх Героїв... вічна їм честь й хвала...
Ридають всі... не стримати гірку сльозу...
Покотились сльози по щоках і обороні...
Сотники, що полягли, – не встануть з сну,
Не посивіють у майбутньому вже скроні...

Читець 3.

Небесна Сотня – то в серцях вогонь.
Він гаряче палав за Україну.
Віднині тихим співом заспокой
Ти, земле рідная, свою дитину.
Небесній Сотні шана й молитви,
За чисті душі, що злетіли в небо.
Їм шлях високий Боже, освяти.

життя в ім'я волі свого народу. В масштабах всесвітньої історії ця битва зовсім невеличка. Вона не є зразком військового мистецтва. Просто це – символ нескореного духу нашої нації. Нехай пам'ять про наших героїв, що загинули під Крутами, буде вічною. І нехай їхня смерть буде для нас прикладом, як треба любити свою Батьківщину.

Виступ 8 класу

Ведучий: Народе мій, для всіх завжди відкритий,
Не вір, що воля з'явиться сама,
Не дай себе підступно обдурити,
Мовляв, дороги іншої нема.

Як знову йти до старшого нам брата
Просить своє... й на весь світ працювати,
Не дай себе до нитки обідрати,
Зумів же двічі пута розірвати.

Ведуча: Не вір невтомним брехунам пихатим.

На жаль, такі синопки в тебе є,
Що все на світі ладні обідрати,
Купити, перезрадити, продати,
Священну волю навіть розіп'яти,
Покривдить рідну матір, осміяти,
щоб тільки крісло втримати своє.
Народе мій, великий, український,
Як буде в тебе воленька свята,
То буде й коровай, і мед по вінця,
Не зразу, та на вічні літа.

Виступ 3 класу

Вчитель: Крути ввійшли в історію України як символ національної честі. Ті, хто загинув у битві під Крутами назавжди залишаться в нашій пам'яті. Вони полягли, щоб ми сьогодні жили у вільній і незалежній Українській державі. Звучить гімн «Ще не вмерла Україна».

Лінійка-реквієм

«День пам'яті Небесної сотні. Герої не вмирають!»

Вчитель історії Харченко В.В.

Ведучий: Всі ми добре знаємо, що в минулому на долю нашої країни випало багато випробувань. Україна не раз піднімалася з колін. Побита і вся в ранах, та нездоланна для ворогів своїх, вона йшла ворогу під кулі, щоб захистити всіх своїх дітей. Терновим шляхом дійшла Україна до сьогоднішніх днів.

Ведуча: Здавалось все скінчилося,

давно минуло і більш ніхто не пройде шляхом тих кривавих дій. Та не так здавалось, як вже сталося.

Ведучий. 21 листопада 2013 року за кілька днів до укладання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, український уряд радикально повернув курс держави від євроінтеграційного до курсу, спрямованого на розвиток співпраці з державами-членами СНД.

Ведуча. 30 листопада обурена таким рішенням уряду молодь виходить на Майдан Незалежності у Києві, всіляко підкреслюючи мирний характер своєї акції. Невдоволення підтримують по всій Україні. Це був початок Революції Гідності. Та злочинна влада вчинила замах на мирний протест і на декларовані цими молодими людьми загальноєвропейські цінності. Десятки протестувальників були по звирячому побиті спецпідрозділами міліції і у важкому стані потрапили до лікарень, а доля багатьох з них невідома і до сьогодні. Події 30 листопада стали переломним моментом в українських подіях кінця 2013 року, змістивши акцент протестів із проєвропейського на антиурядовий.

Ведучий: Шоковані замахом на основоположні права і свободи людини та побиттям мирних студентів, сотні тисяч українців вийшли на Майдан Незалежності, вимагаючи покарання винних у побитті студентів та відставки злочинної влади.

(відео «Обличчя майдану»)

людей стала вироком для злочинної диктатури. Ця «Небесна Сотня» своїм життям викупили свободу для мільйонів українців і дає шанс збудувати нову демократичну правову державу. Ведучий: Безсмертні душі вбитих і закатованих відійшли у небеса, але вони вічно житимуть в народній пам'яті, бо «Герої не вмирають!»

(відео «Мамо, не плач»)

Читець 1 ...і мовчки сотня непокорених героїв

відходила у чисті небеса,

і погляди знесилених мільйонів

дивились вслід братам, батькам, синам;

Вони загинули за нас весною

Віддали все що було в їхньому житті

І ринули у небо сотнею святою

Боронити звідти нас від ворогів

у темне небо по руках в відкритих трунах

до світу кращого крізь сльози матерів,

не буде прощення убивцям й нам не буде,

коли непомщеними лишаться всі ті, хто так любив,

хто не дістався правди, оступившись на півкроці,

горять серця, палають вільні душі,

зійшла зоря, гряде нове життя,

герої не вмирають, кличуть нас на барикади,

і хай прийме тіла їх мерзла ще земля,

витає дух нескореної волі,

гримлять щити, молитви і пісні,

рядами рівними між нас ідуть герої,

усі, хто голову поклав в ці темні дні.

З очей мільйонів – сльози потекли;

Серця мільйонів – болем умивались... .

Серця ж Героїв битись не могли,

І очі їхні вже не відкривались.

А сотню вже зустріли небеса..

Летіли легко, хоч Майдан ридав...

І з кров'ю перемішана сльоза...